

тимчасове вирішення цієї проблеми через мобільні ЦНАПИ, що представляють собою офіс, працюючий в режимі «єдиного вікна» [2]. Такі центри будуть працювати у Немирівській громаді Вінницької області, Підволочиській громаді Тернопільської області, Лозовій громаді Харківської області та Марківській громаді Луганської області. Заявлено, що Мінцифра за підтримки програми “U-LEAD з Європою” реалізують запуск чотирьох чотири мобільних ЦНАП. На даному етапі планується забезпечити 125 тисяч мешканців громад доступом до адміністративних послуг.

Однак, це не є вирішенням проблеми і може розглядатися лише як тимчасова альтернатива.

Таким чином, Україна з кожним роком підвищує рівень цифровізації, але має суттєві проблеми із інфраструктурою, що не дозволяє громадянам отримати належним чином послуги онлайн і вимагає дублювання державного сервісу в режимі оффлайн.

Список використаних джерел

1. Інтернет Асоціація України (ІнаУ). В Україні значно виросла інтернет-пенетрація [Електронний ресурс] / Інтернет Асоціація України (ІнаУ) // Factum Group. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://inau.ua/pro-asociaciyu>.

2. 125 тисяч українців отримають доступ до адміністративних послуг [Електронний ресурс] // Міністерство та Комітет цифрової трансформації України. – 2021. – Режим доступу до ресурсу: <https://thedigital.gov.ua/news/125-tisyach-ukraintsiv-otrimayut-dostup-do-administrativnih-poslug>.

Католик М. А., здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії

Науковий керівник – **Олійченко І. М.**, д. держ. упр., професор

Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

КОНЦЕПЦІЯ SMART CITY ТА МОЖЛИВОСТІ ЇЇ ВПРОВАДЖЕННЯ В СУЧАСНИХ МІСТАХ УКРАЇНИ

Місто в сучасному світі – це поєднання комфорту, соціальної привабливості для громадян, розвинута інфраструктура, екологія, успішна економіка та сучасні технології. Вперше технологію «розумного міста» або Smart City в світі почали застосовувати з 2009 року, яка є і досі предметом обговорення і удосконалення серед фахівців. Smart City складається із цілісної концепції інтеграції інформаційних і комунікаційних технологій для моніторингу та управління міською інфраструктурою. Метою концепції є поліпшення життя людей за допомогою підвищення рівня комфорту і безпеки, якості та ефективності обслуговування в різних сферах, оптимізації витрат на ресурси.

Рисунок 1 - Концепція Smart City, основні складові

Технологічна модель концепції Smart City - це модель міста на основі повномасштабного використання цифрових технологій на базі ІКТ - архитетур, систем безпеки, ідентифікації, відповідності міжнародним стандартам, інтеграції систем та даних, реєстрів, відкритих даних із застосуванням мобільних додатків та сервісів.

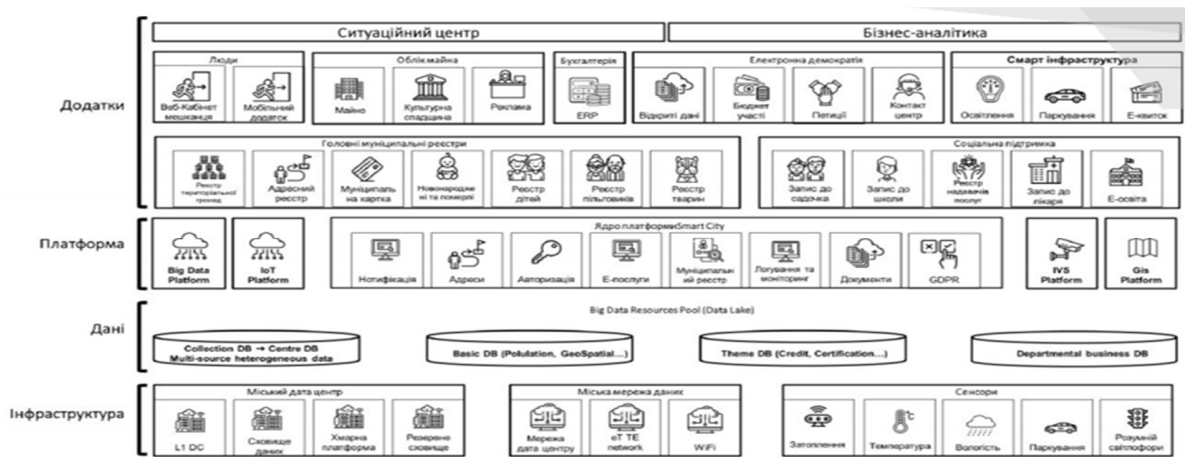

Рисунок 2 - Технологічна модель Smart City [1]

Органи влади різних рівнів в Україні намагаються інтегрувати Smart - технології в життя міста, і, не дивлячись на окремі проблеми та складнощі, є успішні приклади такі, як Київ, Харків, Тернопіль, Львів, Івано-Франківськ, Запоріжжя, Полтава, Дніпро, Вінниця, Одеса, Мукачево, Дрогобич та інші.

Лідером в цифровізації українських міст є столиця. Проект Kyiv Smart City започаткований в 2015 році в рамках комплексної програми «Електронна столиця» та у 2021 році трансформований в застосунок міських сервісів «Київ Цифровий». В ньому доступні сервіси: портал відкритих даних, єдиний веб-портал, бюджет участі, онлайн-петиції, відкритий бюджет Києва, електронні закупівлі, контактний центр міста Києва, інформаційно-аналітична система «Майно», GPS - трекери, запис у дитячий садок, запис на прийом до лікаря, єдиний обліковий запис киянина, система інформування киян, реєстр домашніх тварин [2].

Харків, в місті успішно працюють онлайн-платформи «Портал електронних сервісів» і «Портал харків'янина», мобільний додаток «Мій Харків», оплата паркування онлайн, єдина медична система «HELSI.me» та інші онлайн-послуги [3].

Дніпро, завдяки розвитку Smart City, впроваджено: кабінет мешканця, безконтактну оплату за проїзд у громадському транспорті, електронні табло, система відеоспостереження зі смарт камерами «Безпечне місто». Створено ситуаційний центр міста - інтерактивну систему, що об'єднує інформацію водоканалу, тягових підстанцій електромереж, ліфтах будинків, GPS-системи на громадському і комунальному транспорті. Вперше реалізована інтерактивна карта аналізу стану доріг "Навізор" [4].

У Вінниці діє Програма цифрового розвитку на 2018-2022 роки, основна мета якої полягає у підвищенні ефективності муніципального управління, якості життєдіяльності у місті, доступності цифрових можливостей для громадян, формування безпечного міського середовища на базі сучасних цифрових технологій, впровадження інноваційних ІТ-ініціатив [5].

Органи державної влади та органи місцевого самоврядування в Україні надають понад дві тисячі послуг, але 91,5% населення не користуються публічними послугами онлайн. Наразі в Україні електронні послуги запроваджено на різних порталах органів влади, з різними інтерфейсами, стандартами та засобами е - ідентифікації, що є вкрай незручним для громадян. Відсутній єдиний підхід до реінжинірингу й запровадження е-послуг, а також деякі послуги є недоступними через смартфон [6]. До сьогодні українські міста самостійно не здатні повноцінно використати потенціал та можливості технологій Smart City, насамперед через відсутність сформованого розуміння цієї концепції. Окрім цього, міста мають слабкі інституційні можливості для здійснення цифрових перетворень. Також в містах не має достатніх ресурсів і можливостей для залучення достатніх інвестицій у сферу Smart City, на що значною мірою впливає загальнодержавна політика [7].

Міністерство цифрової трансформації разом з Комітетом цифрової трансформації працює над впровадженням та масштабуванням ініціатив Smart City, створенням законодавчих та політичних передумов для цього. У держбюджеті - 2021 на цифровізацію в Україні передбачено 1,8 млрд. грн., або 0,1% від загальної суми видатків бюджету держави. Стимулювати розвиток напрямку Smart City націлені також законодавчі ініціативи та проекти з цифровізації, які реалізуються на загальнодержавному рівні [8].

Урбанізовані центри стрімко розростаються. За прогнозами ООН, загальні інвестиції в технології розумного міста сягнуть \$174 мільярдів до 2023 року. Світ давно перейшов на новий технологічний етап комфортного життя із застосуванням смарт – технологій і їх розвиток має всі передумови в Україні.

Список використаних джерел

1. Kyiv Smart City Forum 2020, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://forum.kyivsmartcity.com/#agenda>.
2. Ініціатива Kyiv Smart City, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kyivsmartcity.com/projects/>.
3. Харків визнаний кращим цифровим містом України, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.city.kharkov.ua/uk/news/kharkiv-viznaniy-kraschim-tsiifrovim-mistom-ukraini-45759.html>.
4. Дніпро – кращий в Україні за впровадженням програми «Безпечне місто», [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://dniprorada.gov.ua/uk/articles/item/40837/dnipro-kraschij-v-ukraini-za-vprovadzhennyam-programi-bezpechne-misto>.
5. Пріоритети розвитку міста: цифрова трансформація, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mistozmistiv.vn.ua/2021/01/18/priorytety-rozvytku-mista-tsyfrova-transformatsiia/>.

6. Розвиток електронних послуг, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi/efektivne-vryaduvannya/rozvitok-elektronnih-poslug>.

7. Цифрова адженда України – 2020, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ucci.org.ua/uploads/files/58e78ee3c3922.pdf>.

8. Ми повинні синхронізувати плани розвитку цифрових міст України - голова Smart City.UA Юрій Назаров, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ua.interfax.com.ua/news/telecom/717378.html>.

Коваленко С. В., здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії,
за спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»
Науковий керівник – **Шабардіна Ю. В.**, к.е.н., доцент
Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

ЕЛЕКТРОННІ СЕРВІСИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ СПРОМОЖНОСТІ ГРОМАД В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

У результаті зміни конфігурації адміністративно-територіального устрою в Чернігівській області сформовано 5 районів та 57 територіальних громад.

Органи місцевого самоврядування отримали нові повноваження, проте децентралізаційні перетворення не забезпечили однакові умови для подальшого розвитку. Перед новоствореними громадами районів постало безліч проблемних питань щодо передачі майна в комунальну власність, виплати заборгованості із заробітної плати, наповнення місцевих бюджетів, утримання та розвитку інфраструктури, інші.

Запровадження Державною податковою службою України Е-інформування органів місцевого самоврядування підсилює дію Програми цифрового розвитку регіонів, яка спрямована на побудову цифрової основи для створення комфортного, якісного та безпечного життєвого простору, переведення послуг в онлайн формат [1].

Вищезазначений сервіс Державної податкової служби України дозволяє територіальним громадам отримувати від податкових органів інформацію про підприємства, які сплачують місцеві податки та збори до бюджету громади, про заборгованість або переплату відрахувань до бюджету тощо. Крім того, за допомогою програмного продукту Е-інформування органи місцевого самоврядування мають можливість працювати з органами податкової служби дистанційно.

Оскільки в новостворених районах інформація про платників податків часткова або застаріла, то електронне інформування дозволяє оперативного та у повному обсязі володіти даними про суб'єктів господарювання і наповнювати податками, зборами місцеві бюджетів та фінансувати об'єкти соціальної інфраструктури. Адже, в умовах децентралізації сплачені податки є джерелом формування дохідної частини місцевих бюджетів та фінансовим підґрунтям реалізації намічених планів щодо розвитку територіальних громад.

Також до резервних можливостей наповнення бюджетів можна віднести проведення обліку земель в межах та за межами населених пунктів, використання польових доріг, земель сільськогосподарського призначення, які не мають правовстановлюючих документів, невитребуваних паїв тощо.

Департаментом розвитку економіки та сільського господарства облдержадміністрації реалізується пілотний проект щодо інвентаризації земель та пошуку додаткових можливостей залучення коштів [2]. Учасниками пілотного проекту стали чотири громади